

Stadsdeelgesprekken omgevingsvisie Nijmegen Bewonersbelangen

Versie: definitief

Experts in Mutual Gains

Inhoud

1	INLEIDING.....	3
2	STADSDEELGESPREKKEN	3
2.1	AANPAK	3
2.2	REPRESENTATIVITEIT	4
2.3	ONDERWERPEN	4
3	BELANGENVERSLAGEN	4
3.1	STADSDEEL LINDENHOLT.....	4
3.2	STADSDEEL DUKENBURG.....	6
3.3	STADSDEEL NIJMEGEN-NIEUW-WEST	8
3.4	STADSDEEL NIJMEGEN-OUW-WEST.....	10
3.5	STADSDEEL NIJMEGEN-MIDDEN.....	11
3.6	STADSDEEL NIJMEGEN-ZUID	13
3.7	STADSDEEL NIJMEGEN-NOORD	14
3.8	STADSDEEL NIJMEGEN-OOST	15
4	VERWERKING VAN DE OPBRENGST.....	16
4.1	GEBIEDSUITWERKINGEN	16
4.2	PARTICIPATIESTRATEGIE OMGEVINGSVISIE – CONTINUE DIALOOG	16

1 Inleiding

De omgevingswet gaat uit van een zichzelf herhalend proces (cyclus) waarbij de omgevingsvisie steeds wordt aangepast op basis van de laatste inzichten, evaluatie en monitoring. De omgevingsvisie is dus een dynamische visie die eens in de zoveel tijd aangepast moet worden. Met de actualisatie wil de gemeente Nijmegen de visie concreter maken en scherper kiezen. Dat moet om een goed omgevingsplan te kunnen maken, maar ook om betere belangenafwegingen te kunnen maken. De ruimte van Nijmegen is beperkt. Niet alles kan en niet alles past. Hierdoor ontstaan dilemma's. Die vragen om een belangenafweging, het maken van scherpere keuzes én het bepalen van prioriteit.

Bij het ontwikkelen van de visie staan twee hoofddoelen voorop: een goed functionerende omgevingsvisie voor Nijmegen met handvatten waarmee keuzes in de fysieke leefomgeving in samenhang genomen kunnen worden en een duurzame wijze van samenwerken en dialoog over de toekomst van Nijmegen. Om deze doelen te realiseren, werkt de gemeente volgens twee principes aan de visie: integraal en open. Hiermee werken ze in de geest van de Omgevingswet en sluiten ze aan bij de participatie- en democratische vernieuwingsvisie van het huidige college.

- > 'Integraal' betekent dat deelnemers met diverse belangen (professionele partijen, bewoners, gemeente) met elkaar in gesprek gaan en dat er aandacht is voor tegengeluiden en voor belangen van partijen die niet fysiek aan tafel zitten.
- > 'Open' betekent dat transparant zijn over resultaten van bijeenkomsten/gesprekken, dat we aansluiten bij lopende initiatieven en netwerken in de stad en de Groene Metropoolregio en dat uitleg gegeven wordt over de belangenafwegingen en de keuzes die gemaakt en de prioritering die bepaald worden in de visie.

De uitwerking van de Omgevingsvisie 2020 - 2040 wordt verdiept op het niveau van de stadsdelen. Op deze wijze zal de visie concreter worden en zullen meer issues aan het licht komen. Immers hoe concreter een opgave gepresenteerd wordt, des te beter belanghebbenden in staat zijn zich een voorstelling te maken van de consequenties van keuzes op hun belangen.

De gemeente is in gesprek gegaan met bewoners over de diverse onderwerpen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Door middel van deze gesprekken krijgt de gemeente scherper in beeld welke belangen er allemaal spelen en hoe deze zich tot elkaar verhouden. Deze strategie leidt tot betere besluitvorming doordat er zicht is op de belangen van de stakeholders. Alle belangen kunnen meegewogen worden bij de uiteindelijke keuzes van college en gemeenteraad ten aanzien van de gebiedsuitwerking van de omgevingsvisie.

2 Stadsdeelgesprekken

Er wonen meer dan 185.000 mensen in Nijmegen. Met iedereen in gesprek gaan is niet mogelijk. Wel vindt de gemeente Nijmegen het wenselijk dat de omgevingsvisie zo veel mogelijk aansluit bij het perspectief van bewoners uit de stadsdelen. Onze gekozen aanpak heeft zich in deze fase gericht op het scherp(er) krijgen van het bewonersperspectief. Hiertoe zijn stadsdeelgesprekken georganiseerd om zoveel mogelijk van de onderliggende belangen die bewoners hebben met betrekking tot de ruimtelijke opgaven in de stad in kaart te brengen.

2.1 Aanpak

Ruim 40 bewoners zijn uitgenodigd voor een belangengesprek. Dit type gesprek is bedoeld om duidelijkheid te verschaffen over de belangen die spelen en gemeentelijke aannames te toetsen. De focus lag niet op standpunten en mogelijke oplossingen, maar op de bewonersbelangen en de dieperliggende motivaties en redenen achter deze belangen. De

onafhankelijk gespreksleider heeft met een open houding vooral actief geluisterd en doorgevraagd om de belangen zo grondig mogelijk te begrijpen en in kaart te brengen.

Bij (bijna alle) de belangengesprekken was er naast de gespreksleider een wijkregisseur van de gemeente Nijmegen aanwezig, evenals een lid van het kernteam dat verantwoordelijk is voor het schrijven van de gebiedsuitwerkingen. Dit had twee doelen: ten eerste konden de ambtenaren uit eerste hand waardevolle kennis en informatie verzamelen voor de gebiedsuitwerkingen, en ten tweede kon de relatie worden versterkt tussen de gemeente en bewoners. Iets wat de gemeente ook op langere termijn ambieert.

De gesprekken zijn gevoerd als informatief gesprek en niet in de vorm van een dialoog of discussie. De gemeente heeft deelgenomen aan de gesprekken om te luisteren en niet om beleidskeuzes toe te lichten of te vertegenwoordigen. Er zijn in de gesprekken geen keuzes of afspraken gemaakt.

2.2 Representativiteit

In ieder stadsdeel, behalve in stadsdeel Centrum, is met bewoners gesproken die zijn aangedragen door de wijkregisseurs op basis van de contacten die zij in de stadsdelen hebben met de wijkraden. De bewoners met betrokkenheid bij de wijkraad kennen de wijken en de omstandigheden in de stadsdelen en hebben een goed beeld wat er leeft in de wijk. De gesprekspartners verschillen in leeftijd, afkomst, opleidingsniveau en beroep, maar delen allemaal een diepgaande betrokkenheid bij de stad Nijmegen. De gesprekken hebben plaatsgevonden op persoonlijke titel zonder dat de gesprekspartners alle bewoners hoefden te vertegenwoordigen.

2.3 Onderwerpen

In de meeste stadsdeelgesprekken zijn niet alleen de consequenties van het ruimtelijk beleid van de gemeente ten aanzien van woningbouw, milieu/duurzaamheid en transitie ten aanzien van warmte, energie en mobiliteit onderwerpen van gesprek geweest. Ook de wijze waarop de gemeente Nijmegen de bewoners betreft bij het maken van beleid, het uitvoeren van projecten en het oplossen van problemen in de leefomgeving is aan bod gekomen.

3 Belangenverslagen

Van ieder gesprek is een belangenverslag gemaakt, een verslag van het gesprek waarmee we toetsen of de bewonersbelangen goed geformuleerd zijn. In onderstaande opsomming van de belangen is per stadsdeel een onderscheid gemaakt tussen belangen die bewoners hebben ten aanzien van participatie en belangen bij de ruimtelijke onderwerpen van de omgevingsvisie.

3.1 Stadsdeel Lindenholt

Participatie

Een wijkregisseur met mandaat die zorgt voor een integrale aanpak van initiatieven en problemen in de wijk

In de gemeente Nijmegen werken de ambtenaren te versnipperd en initiatieven van bewoners moeten over te veel schijven beoordeeld worden. Integraal beleid is ver te zoeken en de wijkregisseur heeft geen mandaat om zaken echt voor elkaar te krijgen in het belang van bewoners. Bij personele wisselingen mist een goede overdracht van afspraken die met de wijken gemaakt zijn, waardoor bewoners het gevoel hebben dat ze weer overnieuw moeten beginnen.

Ruimtelijk beleid

Een voorzieningenhart⁺ met ruimte voor bewoners waarmee ontmoeting wordt gefaciliteerd

Lindholt is een stadsdeel met veel gemeenschapszin en actief burgerschap. Het huidige wijkatelier, een ontmoetingscentrum door en voor wijkbewoners, is te klein aan het worden voor het stadsdeel van 15.000 – 16.000 inwoners. De bewoners hebben behoefte aan een groter voorzieningenhart (in beheer bij bewoners) waar mensen **laagdrempelig** binnen kunnen lopen voor een gevarieerd aanbod van zorg-, welzijns- en sociale activiteiten. Het levert een meerwaarde (een ⁺) op als aan het voorzieningenhart ouderenhuisvesting toegevoegd wordt (functiemenging).

Aanbod ouderhuisvesting past bij de toenemende vraag

In het stadsdeel is een tekort aan levensloopbestendige woningen. Het aanbod van ouderenhuisvesting is niet passend bij de vraag, zowel niet qua aantal als qua betaalbaarheid. Meer geschikte ouderenhuisvesting is nodig om de doorstroming in het stadsdeel op gang te krijgen. Geschikte locaties voor ouderhuisvesting liggen in de nabijheid van voorzieningen en bij station/bushaltes.

Gemengd woningaanbod (ouderen en jongeren) voor levendigheid en gemeenschapszin

In stadsdeel Lindenholt is niet alleen een tekort aan geschikte woningen voor ouderen maar ook voor jongeren. Om de betrokkenheid bij elkaar en daarmee de gemeenschapszin te bevorderen zouden bij nieuwbouw- of renovatieprojecten het woningaanbod voor deze twee groepen gemengd moeten worden. Concrete locatie die hiervoor in aanmerking kan komen is de vrijkomende locatie van het Mondial College aan de Leuvenbroek.

Verbetering van de waterkwaliteit

De waterkwaliteit in Lindenholt is een continue punt van zorg voor de bewoners. Doordat het stadsdeel geen eigen waterinvoer heeft is het voor doorstroming afhankelijk van regenwater en kwel. Doordat er veel vervuilende stoffen geloosd worden in het oppervlaktewater is de kwaliteit van het water zeer slecht. De gemeente zou in samenwerking met het waterschap maatregelen moeten nemen, waarbij in het kader van participatie de bewoners (i.c. het Bewonersoverleg Lindenholt) graag bereid zijn als klankbord te fungeren.

Een gezonde leefomgeving met gemeenschappelijk groen in de hofjes

Om de wijken en het stadsdeel heen is in Lindenholt veel groen (karakteristiek van bloemkoolwijken), maar de stenige hofjes in Lindenholt moeten vergroend worden. Het liefst met gemeenschappelijk groen dat door de bewoners onderhouden wordt. De ervaring in de Gildekamp en de Wellenkamp leert dat dit door de gemeente aangejaagd moet worden, omdat anders het belang van het parkeren van de auto te zwaar weegt. Het bestaande groen om de wijken en het stadsdeel heen mag niet opgeofferd worden ten behoeve van wonen. Ook de groene zone langs het kanaal is waardevol voor een gezonde leefomgeving.

Auto parkeren vindt plaats op het eigen terrein

De auto is te dominant in de straten en dit gaat ten koste van de vergroening van de wijken. Parkeren zou op eigen terrein moeten gebeuren. Woningeigenaren en woningbouwcorporaties zouden daarvoor medeverantwoordelijk gemaakt moeten worden.

De IJpenbroekweg wordt afgewaardeerd voor een beter verbinding tussen westelijk en oostelijk deel Lindenholt

De wijkverdeelstraat is een onveilige straat waarop te hard gereden wordt. De straat is ingericht voor het afwikkelen van veel autoverkeer (2x2 baans) en trekt sluipverkeer aan. De luchtkwaliteit rondom deze weg is slecht, de geluidsoverlast vooral voor de omliggende woningen groot en de oversteekbaarheid voor voetgangers en fietsers slecht. Het westelijk deel van Lindenholt is door deze weg slecht verbonden met het oostelijk deel. De verbinding moet verbeterd worden.

Openbaar vervoer sluit aan op de vervoersbehoefte

De provincie is te veel aan zet bij het bepalen van het ov-aanbod en denkt daarbij in de grote vervoersbewegingen (regionaal). Het HOV lijkt Lindenholt niet of nauwelijks te gaan ontsluiten. De gemeente moet nadenken over kleinschaligere lokale ov-oplossingen die aansluiten op de vervoersbehoefte van haar inwoners, ook gezien de ambities die gemeente heeft met de mobiliteitstransitie (verminderen autoverkeer). Een behoorlijk deel van de bewoners in Lindenholt zijn afhankelijk van het OV omdat ze slecht ter been zijn (senioren) of niet kunnen/durven fietsen (immigranten). De inwoners zijn afhankelijk van het ov voor bezoek aan huisarts etc. of het doen van een boodschap in de stad. Samenwerking met andere gemeenten zou kleinschaligere ov-oplossingen

Consistent beleid ten aanzien van de energietransitie

De bewoners hebben er belang bij dat de gemeente tijdig communiceert over het beleid, de maatregelen en subsidies ten aanzien van de energietransitie. De huidige informatievoorziening en het beleid zijn inconsequent en daarop kunnen individuele bewoners geen investeringsbeslissingen nemen. Hierdoor twijfelen bewoners ook aan de juistheid van de keuzes die de gemeente maakt en dat wekt wantrouwen in de hand: de gemeente doet maar wat.

3.2 Stadsdeel Dukenburg

Participatie

Belang van bewoners prevaleert in het beleid

Door talloze beloftes die niet zijn nagekomen door de gemeente voelen bewoners zich niet gezien en gehoord. Door het uitblijven van investeringen in ontwikkellocaties (bv. winkelcentrum Dukenburg) voelen bewoners in dit stadsdeel zich achtergesteld ten opzichte van bewoners van andere stadsdelen. Hoe langer de gemeente wacht in het maken van beslissingen/het nemen van besluiten hoe meer weerstand er bij bewoners ontstaat. Gemeente moet keuzes maken in het belang van de bewoners en niet van professionele partijen (vastgoedeigenaren) en hierin lef tonen!

Wijkmanager met mandaat en netwerk die tijdig, respectvol en transparant met bewoners praat

Er lopen veel lijnen tussen de diverse betrokken ambtenaren (wijkregie, beleid, DAR, handhaving) en de besluitvorming loopt over te veel schijven waarin de wijkregisseur geen plek lijkt te hebben. Bewoners ervaren dat in de gemeente veel over hen wordt gesproken in plaats van met hen. De gemeente moet realistische beloften doen en, nog belangrijker, die ook nakomen.

Door gemeente gemaakte keuzes worden goed uitgelegd

De bewoners hebben er baat bij dat de keuzes die de gemeente maakt goed uitgelegd worden. Informatie vanuit gemeente moet in meerdere talen verstrekt worden, zeker wanneer de gemeente een bijdrage of gedragsverandering van bewoners verwacht (bv. over het aanbieden van huisvuil, groenbeheer etc.). De woningcorporaties hebben hierin ook een rol. Communicatiemiddelen in begrijpelijk taal (misschien pictogrammen gebruiken) vanwege de laaggeletterdheid in de wijk.

Ruimtelijk beleid

Dukenburgers willen weer trots kunnen zijn op hun stadsdeel

Dukenburg is een gevarieerd stadsdeel met bewoners die relatief lang wonen in de koopwoningen en een hoge concentratie van bewoners met een laag inkomen in sociale huurwoningen die doorstromen naar andere stadsdelen. De gemeenschapszin in het stadsdeel is laag en dat is terug te zien in bv. de verloedering van de openbare ruimte. De gemeente laat gebieden lang braak liggen en er verdwijnen steeds meer voorzieningen wat eigenlijk ook tekenen van verloedering zijn. Mensen die trots zijn ergens op gaan daar zorgvuldig mee om

en spreken anderen aan die dat nalaten. Gemeente moet investeren in het stadsdeel zodat bewoners er weer trots op kunnen zijn. Doe als gemeente in het groot wat je van bewoners in het klein verwacht.

Groen in Dukenburg heeft verschillende functies

Dukenburg is een groen stadsdeel, de functie van het groen kan wel in iedere wijk anders zijn. Richt het groen en het maaibeeld in per wijk op basis van de behoefte: plukgroen, ecologisch groen, groen voor spelen, groen voor ontmoeten, groen voor uitlaten honden, groen als buffer voor geluid/uitlaadgassen A73 etc.

Bewoners worden ontzorgd

Een aanzienlijk deel van de bewoners in Dukenburg woont in corporatiebezit. Als je als overheid en woningbouwcorporaties serieus werk wil maken van de transitie (energie, warmte) moet bij bewoners zorg uit handen genomen worden. Wel moet er in de opgaven ruimte blijven voor bewoners om keuzes te maken die passen bij hun specifieke situatie: wanneer de maatregel invloed heeft op een bewoner moet maatwerk mogelijk zijn.

Verloedering van openbare ruimte tegengaan met afvalbeleid wat past bij bewonersgroep

In de appartementsgebouwen (sociale woningbouw) wonen veel mensen met een migratieachtergrond in relatief kleine woningen. Bv. afvalscheiding neemt dan in de woning te veel ruimte in beslag. Afvalscheiding als doel is prima, maar zorg dat maatregelen passen bij de bewonersgroep. Plaats meer afvalbakken rondom de gebouwen, zamel afval collectief in bv. in het gebouw, haal vaker het afval op, laat wijkbeheerders/woningbouwcorporaties uitleg geven, handhaaf meer. Dit alles om te voorkomen dat de openbare ruimte verloedert en het vuil ongedierte aantrekt.

Sociale problematiek aanpakken door de concentratie sociale huurwoningen te verminderen

Delen van het corporatiebezit in Dukenburg zijn toe aan renovatie en verduurzaming. Dat biedt kansen om het woningaanbod meer te differentiëren en de concentratie van sociale huurwoningen te verdunnen. De legitimatie voor renovatie moet onafhankelijk gemaakt worden van bv. de warmtetransitie omdat het belang van het aanpakken van de sociale problematiek in Dukenburg zwaarder weegt.

Betaalbare geschikte woningen toevoegen

Bij een deel van de bewoners is Dukenburg een geliefd stadsdeel, ze willen er graag blijven wonen. Er zijn echter te weinig betaalbare geschikte alternatieven (seniorenwoningen van enige maat, appartement goedkoper dan huidige eengezinswoning). Het gevolg is dat ze in de eengezinswoningen blijven wonen ondanks dat de kinderen al het huis uit zijn. Om doorstroming binnen het stadsdeel te bevorderen moeten betaalbare geschikte seniorenwoningen toegevoegd worden met kleinschalige voorzieningen.

Kleinschalige voorzieningen in wijken

In Dukenburg is op diverse plekken een hoge concentratie van mensen in appartementsgebouwen, maar ruimte voor sociale voorzieningen ontbreekt. Voor versterking van de sociale cohesie in de wijken moeten kleinschalige voorzieningen toegevoegd worden. Grote voorzieningen werken anonimiteit en als gevolg daarvan weinig betrokkenheid in de hand. Laat bewoners meedenken over programmering om ontmoetingen overdag en 's avonds te bevorderen.

Openbare ruimte die uitnodigt om auto te laten staan

Alleen het verlagen van de maximumsnelheid is onvoldoende om de fietser/voetganger meer voorrang te geven en de verkeersveiligheid te vergroten. De inrichting van de wegen/openbare ruimte moet daarvoor gewijzigd worden.

Dukenburg verbinden aan de rest van Nijmegen met voetgangs-/fiets- én OV-verbindingen

Het kanaal is een fysieke barrière, die het gevoel van een achtergesteld stadsdeel versterkt. Er moeten meer mogelijkheden komen om de barrière over te steken vooral voor voetgangers

en fietsers. Voor nieuwkomers en senioren is de fiets niet altijd een alternatief. Goed en betaalbaar openbaar vervoer is nodig om Dukenburg aan het centrum te verbinden.

3.3 Stadsdeel Nijmegen-Nieuw-West

Participatie

Verrijk gemeentelijke plannen met bewoners

De ervaringsdeskundigheid zit bij de bewoners in de wijken. In taal, perspectief en waarden zou de gemeente veel meer aanhaking bij de belangen van de bewoners moeten zoeken. Deze belangen moeten opgezocht worden voordat oplossingen bedacht worden. De gemeenteambtenaren hebben een te grote afstand tot de wijk. Gebruik de wijkraden met achterban als ingang tot de wijk. Belangstelling voor de plannen is er namelijk wel, maar wordt niet goed aangeboord.

Aansluiten bij de leefwereld van de bewoners

Dit vraagt op onderdelen dat de gemeente langzamer gaat handelen of meer tijd inplant voor het gesprek met de bewoner. De vertaling van het vaak complexe beleid naar het perspectief van de bewoner (what's in it for me? of wat vraagt dit van mij?) kost tijd.

Ruimtelijk beleid

Open karakter van Hees behouden

Verdichting (woningbouw) is een bedreiging voor het open karakter van Hees en hoeveelheid waardevol groen, leefruimte en lucht/openheid. Zorgen zijn er over het verdwijnen van zwembad West (ligweide o.a.) en het kassencomplex en de vastgoedontwikkeling achter Sancta Maria. Om het belang van het groen te benadrukken en te behouden wat er is, moet het in de hoofdgroenstructuur als *kerngebied* vastgelegd worden. Er zijn voorwaarden gesteld om te mogen bouwen in kerngebieden: groen moet gecompenseerd worden, er moet een politiek besluit aan ten grondslag liggen en het verdichtingsproject moet een groot maatschappelijk belang dienen. Dit zijn goede voorwaarden om te beoordelen of er verdicht mag worden in Hees.

Groen als bufferzone

De groenzone incl. sportvelden vormt een noodzakelijke buffer tussen bedrijventerrein TPN West, het daaraan gelieerde intensieve verkeer en de woningen. De luchtkwaliteit en de geluidsoverlast van het bedrijventerrein is niet bevorderlijk voor de gezondheid. De huidige groene buffer is middels een handtekeningenactie van bewoners van West bedongen en door de gemeenteraad bekrachtigd met de motie "West krijgt een groen buffer".

Ecologische waarde van groen versterken

Doordat de groenzones niet verbonden zijn aan de brongebieden (bv. Goffertpark en bosperceel Graafseweg) hebben ze geen sterke ecologische functie. Door groene gebieden aan elkaar te verbinden kan ruimte geboden worden aan biodiversiteit.

Blijven wonen in Hees

Senioren willen in de wijk blijven wonen, maar er is onvoldoende passend woningaanbod. Met duurzame, kleinere woningen/appartementen in het groen (met bv. gemeenschappelijke tuin) kan doorstroming op gang komen. Hees vergrijst doordat er een tekort is aan starterswoningen en gezinswoningen. Kinderen van de oorspronkelijke bewoners kunnen in Hees geen passende woning vinden.

Als inbreidingslocatie voor woningen is het interessant welke plannen de gemeente heeft met het zwembadterrein.

Voorzieningen passen bij schaal van wijken

Grote supermarkten als AHXL gaan ten koste van kleinere voorzieningen verspreid over de wijk. De overlast van een AHXL op deze plek (geluid, parkeerdruk, verkeersproblematiek op

Molenweg, bevoorrading etc.) gaat ten koste van leefbaarheid in dit toch al kwetsbare gebied. Leg dit soort grote supermarkten aan de rand van de stad. Deze voorzieningen hebben geen wijkfunctie, maar trekken ook klanten van buiten de wijk aan. Winkelcentrum de Notenhout in Neerbosch kan een betere positie krijgen door de ontwikkeling van Winkelsteeg erbij te betrekken. Daarmee wordt de afzetmarkt van de winkels vergroot.

Voorzieningen toevoegen voor vergrijzende bewonersgroep Neerbosch-Oost

Neerbosch-Oost is van origine een actieve wijk. De sociale betrokkenheid is in de loop der jaren minder geworden door vergrijzing van de oorspronkelijke bewoners en relatief grote instroom van mensen met diverse culturele achtergronden. Vergrijzing zal zich voortzetten, daarvoor zijn meer voorzieningen en activiteiten nodig. In de Honinghoeve (woonzorgcentrum ouderen) is al een aantal voorzieningen (fysiotherapie, Tafeltje dek, etc.), maar dit is onvoldoende. Uitbreiding van activiteiten in het wijkcentrum nodig, georganiseerd door vrijwilligers, waardoor de sociale cohesie in de wijk weer kan ontstaan.

Leefbaarheid verbeteren door woningmix

Stadsdeel Midden heeft buurten met een grote voorraad goedkope woningen (Neerbosch-Oost, Transvaal, Afrikaanderbuurt) en is als gevolg daarvan een wijk met veel verschillende culturen. De buurten staan te veel op zichzelf, hier en daar ontstaan parallelle samenlevingen/eilanden (alleen contact binnen de culturele groep). Gemengde woningbouw en een grotere mix aan type woningen kan de leefbaarheid vergroten.

Zet sloop-nieuwbouw met terugkeergarantie in voor het beter benutten van de schaarse ruimte in het stadsdeel. De verouderde, ongezonde woningen zouden vernieuwd moeten worden met een (duurzame) woningmix waarmee diversiteit afgedwongen wordt:

- Financiële mix: sociale huur, middenhuur, dure huur/koop
- Type woningen: appartementen, grondgebonden woningen
- Doelgroepen: studenten, gezinnen, senioren
- Woonvormen

Er is een aantal voorbeeldprojecten in de wijk (CPO achter kerkje Neerbosch-Oost en bouw Duet). De renovatie van de woningen in Transvaal is een slecht voorbeeld, omdat daar het belang van erfgoed en daarmee de nadruk op de renovatie van de buitenkant zwaarder heeft gewogen dan het belang van woongenot. Gevolg hiervan is dat de woningen nog steeds te klein zijn en de verduurzaming van de woningen nagelaten is.

Woningvoorraad sluit aan bij de woonvraag

De samenstelling van de huishoudens is veranderd. Er moeten meer betaalbare woningen gebouwd worden die passen bij specifieke woonvragen: passende woningen voor ouderen, betaalbare woningen voor starters, eengezinswoningen voor gezinnen met kinderen. Een gezin met kinderen kan niet wonen in een appartement van 50 m².

Openbare ruimte daagt uit tot bewegen

Buitenruimte is verloederd in Neerbosch-Oost en daagt onvoldoende uit tot beweging. Vergroening tussen Aubadestraat en Neerboscheweg zou goed zijn voor wandelen/ommetjes.

Geïsoleerde ligging van stadsdeel Nieuw West verminderen

De geïsoleerde ligging van stadsdeel Nieuw West kan verminderd worden door meer fysieke (infrastructurele) en economische verbindingen te leggen. Winkelsteeg had hiervoor aangegrepen kunnen worden. Gemiste kansen planontwikkeling Winkelsteeg:

- doortrekken Symfoniestraat, zodat van buiten de wijk (Winkelsteeg) meer gebruik gemaakt had kunnen worden van de voorzieningen in het vernieuwde winkelcentrum en het groene hart.
- doorlopende fiets- en wandelroute naar Hatert langs het kanaal incl. een linksaf-weg langs Plaza foods en voetgangersverbinding over de Graafseweg naar Winkelsteeg/Goffertpark.

Beter benutten bestaande voorraad

Niet meer maar anders! Heseveld is een versteende wijk en verdichting zal ten koste van de toch al bescheiden hoeveelheid groen. Verstening heeft negatieve invloed op gedrag, groen een positief effect op het welzijn van mensen. Benut de bestaande voorraad beter door verkaveling en splitsing van woningen. Kwaliteit zou dan voorop moeten staan, niet kwantiteit.

Doorstroming stimuleren

Heseveld is sterk aan het vergrijzen en doorstroming van ouderen uit grote woningen zou gestimuleerd moeten worden. Aan de woningvoorraad moeten kleinere woningen toegevoegd worden door nieuwbouw of door splitsing grote woningen. Ook subsidies zijn nodig om verhuizing naar kleinere woningen te stimuleren, want dit is bewerkelijk en huren is vaak te duur (zeker voor wat je ervoor terugkrijgt).

3.4 Stadsdeel Nijmegen-Oud-West

Participatie

Bewonersbelangen wegen zwaar in belangenafweging

Huidige participatie is over te veel schijven georganiseerd en roept het beeld op dat de gemeente plannen komt verkopen in plaats van versterken/verbeteren. Bewoners moeten strijden om hun belangen terug te zien in plannen en dat ontmoedigt veel bewoners. Er moet meer balans in komen in de verschillende belangen. De belangen van bewoners zouden zwaarder moeten wegen in de keuzes die de gemeente maakt.

Leefwereld van bewoners eerder betrekken

De gemeente zou eerder naar buiten moeten gaan met de uitwerking van hun visies en plannen. Maak plannen beter door in gesprek te gaan met de burgers en laat je niet te veel leiden door interne analyses. Iedere wijk heeft zijn eigen karakteristieken dus aan idealistische abstracte plannen moet met bewoners samengewerkt worden om ze praktisch en uitvoerbaar te maken. Een planmatige oplossing voor problemen in de leefwereld van bewoners bestaat niet. Leer de wijk kennen!

Wijkraden hebben langdurig een vast aanspreekpunt

De wijkraad is contact-moe aan het worden. De functies van bv. wijkregisseur zouden langer ingevuld moeten worden door dezelfde persoon zodat afspraken beter nagekomen worden en informatie teruggekoppeld wordt.

Bewonersinitiatieven komen makkelijk van de grond

De gemeente laat zich bij de beoordeling van bewonersinitiatieven te veel leiden door beperkingen en regels. Bovendien zijn er heel veel regels waaraan een simpel initiatief (bv. een speeltuin) aan moet voldoen, te veel loketten waar je als bewoner of wijkraad langs moet en is het gedoe om het juiste loket te vinden. Het werkt burgerlijke ongehoorzaamheid in de hand in plaats van de noodzakelijke en door bewoners gewenste samenwerking.

Praktische en realistische plannen voor de wijk

De gemeente zou zich meer moeten richten op wat er nodig is in de wijken en niet op een idealistisch beeld/vergezicht. De plannen die de gemeente maakt, missen vaak een praktische oplossing van de problemen in de wijken. Hoe een beleidsmaatregel uitpakt in een wijk of stadsdeel zou veel meer doordacht moeten worden en om hier de vinger achter te krijgen moeten ambtenaren eerder in projecten/processen naar buiten.

Voorbeeld: Vanuit het idealistische plan om het autobezit terug te dringen en de parkeerdruk te verminderen zijn in Waalfront woningen ontwikkeld zonder parkeervergunningen. In stadsdeel Oud West wonen echter veel mensen die een bedrijfsauto hebben die ze vervolgens niet bij hun huis kunnen parkeren. Gevolg is dat er dieper de wijk in parkeerproblemen ontstaan.

Ruimtelijk beleid

Leefbare wijken met plekken die gezamenlijkzinn/-gevoel bevorderen

De twee wijken van Oud West zijn naoorlogse volks-/arbeiderswijken waarin langs de Waal grote industriële panden stonden. In de wijken wonen nog veel oorspronkelijke bewoners in wederopbouw(huur)woningen. Met de ontwikkeling van Waalfront (transitie van industrie naar woonwijk) zijn bewoners in Oud West komen wonen die geen binding hebben met het stadsdeel. Sociale verbanden zijn niet af te dwingen en alleen het realiseren van een gevarieerder woningbouwprogramma (appartementen, koopwoningen) is onvoldoende om gezamenlijkzinn te bevorderen. Elkaar ontmoeten begint op het schoolplein en in de openbare ruimte. De woningbouwprojecten/ruimtelijke projecten schieten te kort in alles wat wijken leefbaar maakt: groen, speelplekken, sociale ontmoetingsplekken, voorzieningen. Het oplossen van de woningnood is belangrijker gemaakt dan het creëren van leefbare wijken waarin bewoners prettig met elkaar samenleven.

In de wijken blijft plek voor de oorspronkelijke bewoners (arbeiders)

Een volkswijk is niet meer van deze tijd, dus dat de gemeente inzet op een mix aan bewoners is een logische stap. Bottendaal is een goed voorbeeld en in Wolfskuil is de integratie van oude en nieuwe bewoners ook al aan de orde. De oorspronkelijke bewonersgroep (arbeiders) willen echter niet het gevoel hebben dat er voor hen geen plaats meer is in de wijk. Gemeente moet zich niet alleen richten op bewoners met geld.

In de wijk zijn voldoende faciliteiten voor oudere bewoners

Er zijn in de wijken faciliteiten en voorzieningen nodig die passen bij de ouder wordende bewoners die graag in de wijk willen blijven wonen.

Doorstromingsmogelijkheden voor ouderen in de wijk

In de wijk zijn te weinig passende doorstromingsmogelijkheden. Er is iets te weinig aanbod in de wijk en de huur voor een aangepaste seniorenwoning is meestal hoger. Corporaties mogen meer inzetten op het faciliteren van doorstroming. Omdat laaggeletterdheid in de wijk een issue is en mensen daardoor moeilijk te bereiken zijn moet meer voorlichting op maat komen over bijvoorbeeld samenhang tussen hogere huur en lagere energierekening.

3.5 Stadsdeel Nijmegen-Midden

Participatie

Participatie die aansluit bij de beleefswereld van bewoners

Voor goede betrokkenheid van bewoners moet maatwerk geleverd worden zowel over de onderwerpen waarover geparticipeerd wordt als welke bewoners de gemeente wil betrekken. De omgevingsvisie heeft een te hoog abstractieniveau en overstijgt de beleefswereld van buurtbewoners. Betrek en praat met mensen op buurtniveau, maak keuzes op stadsdeelniveau. Participatie hoeft niet perse in een traject van de omgevingsvisie plaats te vinden, maar kan ook in concrete projecten en initiatieven tot uiting komen (o.a. Goffertboerderij of ontwikkeling Hazenkamp). Participatie zou ook begrensd moeten worden. Over sommige dingen moet je burgers niet laten meepraten: durf als gemeente keuzes te maken.

Representatieve participatie

Het zijn veelal dezelfde bewoners die participeren, wat niet betekent dat de onderwerpen niet belangrijk zijn voor iedere bewoner. Niet iedere bewoner bereik je met een flyer voor een inloopavond of een digitale uitnodiging voor deelname aan een gesprek. Bv. om mensen in de Kolpingbuurt te bereiken moet je langs de deuren. Jongeren blijken lastig te motiveren. Investeer als gemeente in de juiste kanalen en vormen van participatie.

Ruimtelijk beleid

Keuzes van de gemeente worden goed uitgelegd in de omgevingsvisie

De huidige visie is niet concreet genoeg, je kan het nergens mee 'oneens' zijn. In de visie benoemen aan welke thema's je sturing gaat geven en op welke wijze. De gemeente zal keuzes moeten maken voor bv. functiemenging en meervoudig ruimtegebruik omdat er te weinig fysiek ruimte is in Nijmegen voor alle gewenste functies. In taalgebruik moet goed tot uiting komen *waarom* en *hoe* je dingen gaat doen. Hoe ziet functiemenging eruit? Maak het concreet voor de gewone Nijmegenaar.

De groene longen in de wijk blijven bewaard

Het is goed dat gezondheid zo prominent terugkomt in de omgevingsvisie. Voldoende en bruikbaar groen in de wijk is hier essentieel voor, het draagt bij aan een gezonde leefomgeving. Groen heeft ook een sociale component; het is een plek voor ontmoeten (buurtmoestuinen, stadslandbouw enz.). De oplossing voor het ruimtegebrek mag niet ten koste gaan van het groen in de wijk.

Beperkte ruimte in de wijk wordt beter benutten door functiemenging en meervoudig ruimtegebruik

De juiste functies op de juiste plek

De omgevingsvisie zou iets moeten zeggen over 'plekken'. Nijmegen is een aaneenschakeling van leuke en 'lieve' ontmoetingsplekken. Het gaat niet alleen over een verzameling van functies in de buurtcentra, maar juist ook over de kleine speldenprikjes: de juiste functies op de juiste plek.

Bewonersinitiatieven worden gefaciliteerd met ruimte en ondersteuning

't Hert is een te geïnstitutionaliseerde plek. Geef bewoners een actieve rol in het gebruiken van een buurtcentrum. Maak concreter wat bewoners kunnen bijdragen aan functiemenging en initiatieven. Bewoners moeten hierin beter begeleid worden. Overheid zou mensen uit de wijk tijd en ruimte moeten bieden om dingen voor elkaar te krijgen. Belangrijk voor een goede sociale basis. Alles staat met betaalde krachten in de wijk (bindkracht 10), dat zou heel veel kunnen betekenen.

Maatregelen voor een betere leefomgeving prioriteit geven in de omgevingsvisie

De gemeente moet het wegennet afwaarderen van 50km/u wegen naar 30 km/u. Dit draagt bij aan een betere leefomgeving: gezonder, groener, veiliger en meer verblijfskwaliteit voor de voetganger en fietser. De visie moet hier meer sturing aan geven. Nu worden wegen als Muntweg, Willemsweg, Groenestraat en Dobbelmanweg vooral gebruikt als toegangsweg van en naar de campus.

Maatregelen moeten aansluiten bij de belevingswereld van de wijkbewoners

Ontstening van de volkswijken (Willemskwartier, Kolpingbuurt) is bijvoorbeeld lastig, vanuit de diepgewortelde overtuiging dat alles 'netjes' moet zijn. Stenen zijn netjes (geen onkruid en met een mooie bloempot erop), "wilde tuinen" zijn niet netjes. Ook belangrijk: de auto voor deur. Niet alleen vanuit het oogpunt van veiligheid (ogen op de auto), maar ook sociaal (mensen kijken naar elkaar om).

Winkelsteeg wordt een verbindende plek in stadsdeel Midden

Nijmegen zou meer moeten zijn dan een optelsom van buurtjes. Midden bestaat nu uit eilandjes, de ontwikkeling van Winkelsteeg is de kans voor meer samenhang en verbinding in het stadsdeel. De omgevingsvisie zou moeten beschrijven hoe Winkelsteeg onderdeel wordt van Midden en hoe dit verbonden wordt door middel van groen, wegen en voorzieningen. Winkelsteeg moet niet alleen een verbinding zijn tussen Dukenburg en de stad, maar moet ook écht onderdeel worden van Midden. De bewoners in Winkelsteeg moeten zich verbonden voelen met de stad, het moet geen eiland in de stad worden.

Aandacht voor levendigheid van stadsdeel Midden

We moeten alert zijn dat de levendigheid van Midden niet verloren gaat. Wijkeconomie is van vitaal belang voor levendige wijken en moet ook voldoende geprikkeld worden. Grote(re) gecentreerde voorzieningen mogen niet ten koste gaan van de kleine buurtwinkelcentra. Toevoegen van woningen in Winkelsteeg en Campus Heyendaal is ook een mooie kans om deze gebieden meer levendig te maken, zodat er ook buiten kantooruren activiteit is.

3.6 Stadsdeel Nijmegen-Zuid

Participatie

Gemeente maakt keuzes en pakt daarop door

Het "waarom" van de verschillende transities (energie, warmte, mobiliteit etc.) staat volgens de bewoners buiten kijf. De weerstand tegen deze transities ontstaat wanneer je als gemeente gaat zwabberen in de keuzes die je maakt en niet doorpakt wanneer een besluit genomen is. De structuur van besluiten nemen is te ingewikkeld geworden en te vroeg worden bewoners betrokken bij onderwerpen. Over beleidsmatige keuzes (het "waarom") zou de gemeente niet moeten participeren, informeren is dan voldoende. Betrek bewoners wanneer het hun wijk/straat aangaat. Ga het gesprek aan over de consequenties van de keuzes (het "hoe" en "wat") die je maakt.

Gemeente moet bewoners ontzorgen

De transities hebben veel gevolgen voor de directe woonomgeving en de woning van bewoners. In het maken van keuzes (bv. voor zonnepanelen, warmtepompen etc.) willen bewoners ontzorgd worden. Niet alleen met subsidies, maar ook met informatie. De transities zijn complex en de meeste bewoners zijn onvoldoende deskundig om de juiste afweging voor zichzelf te maken. Help ze daarbij.

Bewoners denken op tijd mee over initiatieven in de wijk

De ervaring van de laatste jaren is dat de gemeente te vaak keuzes maakt vanachter het bureau. Voorbeelden zijn de uitbreiding van de basisschool Hidaya naar een regionale functie en het huisvesten van asielzoekers aan de rand van de wijk. Bewoners worden pas betrokken na de keuze voor een locatie. Er is dan geen ruimte meer om mee te denken of de functie wel past op de gekozen plek en argumenten worden dan weggezet als nimby. De argumenten waren echter valide: een uitbreiding van een basisschool met een regionale functie levert verkeersproblemen op in een woonwijk. Asielzoekers zouden in de buurt van voorzieningen (winkels, zorg) gehuisvest moeten worden, zodat ze deze functies makkelijker te voet kunnen bereiken.

Ruimtelijk beleid

Bestaande faciliteiten worden beter benut

De Schakel werd gerund door vrijwilligers. Zij organiseerden kleinschalige evenementen die gericht waren op de behoeften van wijkbewoners. Sinds de reorganisatie is het onder de regie gekomen van de gemeente, waardoor elk wijkcentrum door de hele stad op elkaar is gaan lijken en de gemeenschapszin in de wijk minder geworden is. Denk in programmering, inpassing in de wijk en aanbod meer vanuit de wijkbewoners.

Nieuwe ontmoetingsplekken worden gecreëerd in de wijk

Er zijn te weinig faciliteiten/plekken om elkaar te ontmoeten. De wijk is aan het verjongen, maar zowel het aanbod van speelplekken als ontmoetingsplekken voor ouderen is schraal. De gemeente kan helpen in het maken van meer ontmoetingsplekken, maar de bewoners moeten dan wel betrokken worden om het te laten aansluiten bij hun behoeften.

Zorgvuldige mix van doelgroepen in woonwijken

De verkamering in de wijken rondom Heijendaal is een zorg. De doelgroepen (studenten, gezinnen, ouderen) mixen niet zo makkelijk. Een concentratie van studenten in een woonwijk is niet ideaal. Daar zal met zorg naar gekeken moeten worden.

Verkeersaders worden ingericht ten gunste van fietsers en voetgangers

De fietser en voetganger zijn nog steeds ondergeschikt aan de auto. Wanneer de gemeente serieus werk wil maken van de mobiliteitstransitie worden verkeersaders ingericht ten gunste van de fietser en de voetganger. Dat betekent snelheid omlaag in de wijken, meer ruimte voor fietser en voetganger en betere oversteekbaarheid van wegen.

In het plan van de universiteit wordt rekening gehouden met de (negatieve) effecten op de omliggende woonwijken

De universiteit heeft een positief effect op de stad (quote: "Nijmegen zou een dorp zijn zonder de universiteit") maar in de wijk worden ook nadelen ervaren: toegenomen verkeerdruk, betaald parkeren en de leefbaarheid staat onder druk. In de gebiedsvisie moeten niet alleen gekeken worden naar de bereikbaarheid van de campus, maar moet ook rekening gehouden worden met de effecten op de woonwijk.

3.7 Stadsdeel Nijmegen-Noord

NB. In dit stadsdeel is alleen gesproken met bewoners uit Oosterhout. Het beeld is daarmee niet compleet. Het gesprek met bewoners uit Lent moet nog plaatsvinden.

Ruimtelijk beleid

Behoud Oosterhout als een buitenwijk van Nijmegen

Oosterhout wordt ervaren als een groene wijk waar weinig stadse problematiek is. Het voelt als een dorp/een buitenwijk in een gemoedelijke, veilige omgeving en het belang van de bewoners is dat dit behouden blijft. Hof van Holland in Lent heeft al wat meer de uitstraling van de stad. De wens is dat die sfeer niet doorgetrokken wordt naar Oosterhout.

Proactieve visie op mobiliteitsontwikkeling in de wijk

De infrastructuur in de wijk blijft zowel qua veiligheid als qua afwikkeling van verkeer achter op de woningontwikkeling. De oversteekbaarheid Griftdijk is slecht, Griftdijk wordt als sluiproute van A325 naar stad en vv. gebruikt, er wordt te hard gereden, 's ochtends en 's avonds staan er door woonwerkverkeer altijd files, te veel ontsluitingswegen op Griftdijk. De verdere ontwikkeling van Noord vraagt om een proactieve ipv reactieve houding van de gemeente. Het gevoel is dat eerst de wijken worden gebouwd en dan pas wordt nagedacht over de infrastructuur en ontsluiting. Ontsluiting wordt bij inbreiding een bottleneck.

Mobiliteitsconcepten passen bij inwoners

In Nijmegen Noord wonen veel mensen die van de auto afhankelijk zijn voor woon-werkverkeer. De meeste bewoners gaan 's ochtends de wijk (en zelfs Nijmegen uit) en komen 's avonds weer terug. Mobiliteitsconcepten (deelauto's) zijn relatief onbekend, maar zouden wel kansrijk kunnen zijn.

Gedifferentieerd woningaanbod realiseren

Het sentiment over Nijmegen Noord is veranderd. Vooraf dachten veel inwoners dat ze nooit over de brug wonen zouden gaan wonen, maar inmiddels genieten veel inwoners van het groen van Nijmegen Noord.

Oosterhout is een vrij monofunctionele wijk (vnl. eengezinskoopwoningen). Ondanks dat het lastig te voorspellen is hoeveel mensen in Nijmegen willen blijven wonen, is de inschatting dat senioren in de grote woningen blijven wonen in de wijk. Er is onvoldoende geschikt alternatief woningaanbod (appartementen van enige maat, woongroepen, kangoeroewoningen) om mensen in beweging te krijgen met als gevaar een vergrijsde wijk zoals in delen van

Dukenburg en Lindenholt. Ook is er weinig aanbod voor stellen die uit elkaar gaan, met als gevolg dat ze de wijk uitmoeten.

Flexibiliteit in plannen

In het stedenbouwkundig plan van Noord zou ruimte gecreëerd moeten worden om flexibel om te gaan met de veranderende inwonerspopulatie. Voorbeelden zijn hofjes met diverse woning typologieën. Maar ook flexibel en daarmee duurzaam gebruik van bv. schoolgebouwen of schoollocaties door krimp van scholen in de toekomst.

Voorzieningen op orde voor jeugd/jong volwassenen

Er is te weinig rekening gehouden met kleinschalige ontmoetingsplekken voor de jeugd. Een grote voorzieningenlocatie voldoet niet aan de behoefte die jeugd heeft aan meerdere "hangplekken".

Ontmoetingsplekken mogelijk maken in het bestemmingsplan

Het aanbod aan horecagelegenheden in Nijmegen Noord is laag, waarmee het beeld van Noord als Vinexwijk versterkt wordt.

3.8 Stadsdeel Nijmegen-Oost

Participatie

Participatie bewoners wordt serieus genomen

De ervaring is dat bewoners uit Oost bij sommige initiatieven heel serieus genomen worden, maar dat bewonersparticipatie door de gemeente in andere gevallen voelt als een activiteit die afgevinkt moet worden. Waar de input landt en waartoe het leidt is dan onduidelijk. Serieuze participatie kenmerkt zich onder andere door terugkoppeling over participatietrajecten, openheid en duidelijke communicatie.

Ruimtelijk beleid

Meer aandacht voor leefbaarheid in wijken dichtbij stadscentrum

Het verkeer in het drukke stadsdeel zorgt voor meerdere gezondheidsproblemen: geluidsoverlast, verslechterde luchtkwaliteit, te weinig fysieke ruimte in smalle straatjes voor alternatieven (lopen, fietsen). Druk op openbare ruimte (afval, fietsen) neemt toe door verkamering. Voor een prettige leefbare wijk is meer ruimte voor groen noodzakelijk, omdat het ontmoeten en bewegen stimuleert.

Zeggenschap over groene ruimte

Beter benutten van bestaande voorraad onder kwalitatieve voorwaarden

De gemeente zou kwaliteitseisen moeten stellen aan wijze waarop splitsing als middel ingezet wordt. Ervaring in stadsdeel Oost is dat door splitsing laagwaardige woningen gecreëerd worden (te klein, niet duurzaam). De zorg van bewoners bij splitsing zijn: meer autodruk (omdat bewoners geen studenten zijn maar starters, 1 of 2 jonge professionals en tweeverdieners per mini-studio, met 4, 6 of meer woningen per voormalig pand) en de interne verbouwingen (meestal liefdeloos uitgevoerd voor snelle winst) leveren laagwaardige woningen op die niet energietransitie ready zijn. Splitsing is zo een maatregel die kwantitatief bijdraagt aan het oplossen van het woningtekort, maar kwalitatief gezien niet bijdraagt aan de duurzaamheids-, energie- warmte- en mobiliteitstransitie.

Bewoners worden ontzorgd

Een aanzienlijk deel van de bewoners in Oost woont in corporatiebezit of in appartementen die onderdeel zijn van een VvE. Als je als overheid serieus werk wil maken van de transitie (energie, warmte) moet bij bewoners zorg uit handen genomen worden. Wel moet er in de opgaven ruimte blijven voor bewoners om keuzes te maken die passen bij hun specifieke situatie. Leg uit waarom een oplossing wel werkt in pand A, maar niet in pand B.

Communiceer duidelijk over financiële consequenties (investeringskosten vs gebruikskosten). Professionele partijen: werk samen in deze complexe opgaven, daarmee ontzorgen jullie bewoners.

Kleinschalige voorzieningen voor en door de wijk

In Hengstdal, Groenewoud en Bottendaal is behoefte aan kleinschalige plekken waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten, samenkomen en zelf initiatieven kunnen ontplooiën.

4 Verwerking van de opbrengst

4.1 Gebiedsuitwerkingen

Met de gesprekken heeft de gemeente een beter beeld gekregen van het perspectief van de bewoners uit de stadsdelen en de ruimtelijke, sociale en maatschappelijke verschillen tussen de stadsdelen. In de gebiedsuitwerkingen zijn inhoudelijke onderwerpen aangescherpt en witte vlekken ingevuld. De gesprekken hebben geholpen om de belangenafweging voor het stadsdeel zorgvuldig en integraal te kunnen maken.

4.2 Participatiestrategie Omgevingsvisie – continue dialoog

De omgevingsvisie is een dynamisch beleidsdocument dat periodiek wordt bijgesteld om rekening te houden met de laatste inzichten, maatschappelijke veranderingen, marktdynamieken en eventuele wijzigingen binnen de gemeentelijke organisatie. De beslissingen die in de omgevingsvisie zijn vastgelegd, vinden hun vertaling in concrete omgevingsplannen en gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's. Deze instrumenten genereren op hun beurt nieuwe inzichten die moeten worden meegenomen in toekomstige bijstellingen van de omgevingsvisie. Dit vraagt om continue betrokkenheid van belanghebbenden.

De inzichten die we met de stadsdeelgesprekken opgedaan hebben over de huidige wijze waarop bewoners kunnen/mogen participeren en de belangen die de bewoners hebben ten aanzien van participatie worden meegenomen in de participatiestrategie die onderdeel wordt van de omgevingsvisie. Met het inrichten van een continue dialoog met belanghebbenden wordt participatie stevig verankerend in het cyclische proces van de omgevingsvisie.

Terugkerende onderwerpen op de agenda van dit overleg zouden monitoring en evaluatie van de omgevingsvisie, de uitwerking van de omgevingsvisie in omgevingsprogramma's en ruimtelijke opgaven, nieuwe ontwikkelingen, resultaten van verkenningen en opkomende onderwerpen moeten zijn. De agenda wordt bepaald door alle gesprekspartners om het voeren van de dialoog te behouden.